

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 257/2015-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. júna 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 1, čl. 3 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23 Tos 196/2014 z 11. marca 2015 a jemu predchádzajúcim postupom a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. mája 2015 doručená sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 1,

čl. 3 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 23 Tos 196/2014 z 11. marca 2015 (ďalej len „uznesenie z 11. marca 2015“) a jemu predchádzajúcim postupom.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Prievidza (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 T 205/08 z 10. septembra 2010 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 To 114/2010 zo 17. januára 2012 uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) a j) Trestného zákona.

Dovolanie sťažovateľa podané 15. augusta 2013 bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tdo 62/2013 z 29. januára 2014 odmietnuté.

Sťažovateľ 18. septembra 2014 podal okresnému súdu návrh na povolenie obnovy konania, ktorý odôvodnil takto:

«1.) nakoľko súdmi, prokuratúrou ako aj obhajobou bola prehliadnutá skutočnosť, že súdy v pôvodnom konaní opreli svoje závery resp. uznanie mojej viny o nezákonne získané dôkazy – išlo o výpovede svedka [REDAKOVANÉ], pri ktorých nebol prítomný môj obhajca ani ja z prípravného konania a pred súdom na hlavnom pojednávaní už tento svedok nebol vypočúvaný (č. l. 94 – 110).

2. poukazoval som na právne názory a rozhodnutia, kedy a ako možno použiť pri drogovej trestnej činnosti – keďže ide o trvácny trestný čin ust. § 138 písm. b), j) Trestného zák. „po dlhší čas“ a „na viacerých osobách“ a ako príklad som uviedol jeden z mnohých rozsudkom č. k. 2 T/89/2013 – ktorý bol vynesený neskôr ako v mojom prípade.»

Okresný súd uznesením sp. zn. 3 Nt 21/2014 z 5. novembra 2014 návrh na povolenie obnovy konania zamietol.

Krajský súd v predmetnej veci následne rozhodol o sťažovateľom podanej sťažnosti uznesením z 11. marca 2015, ktoré mu bolo doručené 25. marca 2015, tak, že jeho sťažnosť zamietol.

Sťažovateľ ďalej poukázal na judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa odôvodnenia súdnych rozhodnutí a princípu právnej istoty (I. ÚS 243/01, PL. ÚS 36/95, II. ÚS 80/99, I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95, PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04) a uviedol:

„Na základe uvedeného je nesporné, že súd mal povoliť obnovu konania v mojej trestnej veci, keďže predošlé rozhodnutia boli vyvodené z nezákonných dôkazov (výpovede svedka [REDAKOVANÉ]) a nakoľko predložené nové dôkazy – rozsudok 2 T/89/2013, právne názory sú skutočne takého charakteru, na základe ktorých by súd, vzhľadom na neustále vyvíjajúcu sa súdnu prax mal prehodnotiť právnu kvalifikáciu predmetnej trestnej činnosti nakoľko v právnom poriadku Slovenskej republiky nesmie existovať situácia kedy za obdobný, takmer identický trestný čin je jeden páchatel potrestaný za kvalifikovanú (sprísnenú) skutkovú podstatu trestného činu /§ 172 ods. 1, ods. 2 písm. c) s poukazom na § 138 písm. b), j) TZ a druhý páchatel za rovnakej situácie je postihnutý (potrestaný) základnou (nesprísnenou) skutkovou podstatou trestného činu (§ 172 ods. 1 TZ)/ a to len preto, lebo oboch páchatelov súdil iný súd, avšak súd toho istého druhu a stupňa. ...

Rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 11. 3. 2015 č. k. 23 Tos /196/2014, ktorým zamietol moju sťažnosť voči rozhodnutiu Okresného súdu Prievidza zo dňa 10. 9. 2010 č. k. 2 T/205/2008 je konečné a nemožno voči nemu podať žiadne opravný prostriedok. Jediným vnútroštátnym prostriedkom nápravy je ústavná sťažnosť v zmysle čl. 127 Ústavy SR. Zároveň sťažovateľ uvádza, že ústavná sťažnosť je podaná v zákonnej lehote. (Rozhodnutie KS bolo sťažovateľovi doručené dňa 25. 3. 2015).“

Na základe uvedeného sťažovateľ ústavný súd požiadal, aby vydal nález, v ktorom vysloví, že uznesením z 11. marca 2015 a jemu predchádzajúcim postupom došlo

k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 1, čl. 3 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 a 2 listiny, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 dohovoru, zruší uznesenie z 11. marca 2015 a vec vráti na ďalšie konanie a taktiež zruší aj ďalšie rozhodnutia naň obsahovo nadväzujúce, ak zrušením tohto uznesenia stratili podklad.

Sťažovateľ zároveň požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom s ohľadom na jeho osobné a majetkové pomery.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie základných práv podľa čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 1, čl. 3 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 a 2 listiny, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 dohovoru uznesením z 11. marca 2015 a jemu predchádzajúcim postupom. Podstata námietok sťažovateľa spočíva v tvrdení, podľa ktorého súdy zúčastnené na rozhodovaní v jeho veci rozhodli nesprávne, pretože svoje predošlé rozhodnutia (rozsudok okresného súdu sp. zn. 2 T 205/2008 z 10. septembra 2010 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 To 114/2010 zo 17. januára 2012) založili na nezákonných dôkazoch, a taktiež nezobrali do úvahy ním predložený rozsudok Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 2 T 89/2013 zo 14. januára 2014, ktorým bolo podľa neho rozhodnuté o skutku obdobného charakteru ako skutok, pre ktorý bol on odsúdený, avšak tento bol uvedeným súdom na rozdiel od jeho prípadu posúdený podľa základnej skutkovej podstaty trestného činu, v dôsledku čoho bol odsúdenému následne uložený miernejší trest.

Ústavný súd preskúmal obsah odôvodnenia uznesenia z 11. marca 2015, v ktorom uvedený súd rozhodoval o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 5. novembra 2015 a v ktorom uviedol:

«Krajský súd na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré tomuto výroku predchádzalo a dospel k záveru, že sťažnosť nie je dôvodná.

Súd prvého stupňa správne procesné postupoval, keď o návrhu odsúdeného [REDAKOVANÉ] na povolenie obnovy konania rozhodoval v súlade s ustanovením § 402 ods. 1 Tr. por. na verejnom zasadnutí. Odsúdený tu mal možnosť sa pred súdom v prítomnosti svojho obhajcu vyjadriť k dôvodom, pre ktoré navrhuje, aby bola povolená obnova konania.

Ďalej k vytýkaným chybám v sťažnosti odsúdeného (vrátane obhajcu) uvádza senát nadriadeného súdu nasledovné:

Obnova konania je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým možno napraviť právoplatné rozhodnutie, ktoré je v rozpore so skutkovým stavom veci, pretože dodatočne vyšli najavo skutočnosti alebo dôkazy, ktoré v pôvodnom konaní súdu neboli známe, a teda v právoplatnom rozhodnutí nemohli byť vzaté do úvahy a nemohlo sa na ne prihliadnuť.

Účelom obnovy konania nie je posúdiť celkovú zákonnosť a odôvodnenosť pôvodného rozhodnutia a správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. To znamená, že v konaní o povolení obnovy konania nemôže súd preskúmať vecnú stránku preskúmaného právoplatného rozsudku ani zákonnosť postupu v pôvodnom konaní v tom smere, či sa súd pri rozhodovaní vyrovnal so všetkými okolnosťami prípadu.

Pri obnove konania sa rozhoduje o tom, či vyšli najavo skutočnosti a dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli odôvodniť iné rozhodnutie, než aké bolo urobené v pôvodnom konaní.

K tomu Trestnoprávne kolégium Najvyššieho súdu SR dňa 26. 11. 2013 prijalo stanovisko (Tpj 44/2013), podľa ktorého ustanovenie § 394 ods. 1 Tr. por. upravuje podmienky obnovy konania, ktoré sa týkajú nedostatkov skutkových zistení, vrátane osoby páchatela - ako skutočností alebo dôkazov súdu skôr neznámych, ktoré vyšli najavo až po právoplatnosti rozhodnutia. Netýkajú sa zmeny právneho stavu, t. j. zákonných podkladov posudzovania trestnosti činu a ukladania trestu.

Z vyššie uvedených právnych úvah, týkajúcich sa konania o povolenie obnovy konania jednoznačne vyplýva, že v rámci tohto mimoriadneho opravného prostriedku nemôže byť preskúmaná správnosť procesného postupu orgánov činných v trestnom konaní a súdov, ani správnosť použitej právnej kvalifikácie. Toto sa týka aj prípadov, ak je namietaná zákonnosť získaného dôkazu a nejde o prípad uvedený v § 394 ods. 4 alebo 5 Tr. por. (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva alebo sa zistí právoplatným rozsudkom, že policajt, prokurátor, sudca alebo prísediaci v pôvodnom konaní porušením povinnosti spáchali trestný čin). Taktiež nejde o novú skutočnosť podľa § 394 ods. 1 Tr. por., ak v inej veci iný súd neskoršie vysloví iný právny názor na výklad niektorých znakov skutkovej podstaty trestného činu.

Správnosť použitej právnej kvalifikácie môže byť napádaná, resp. môže byť dosiahnuté jej rovnaké používanie len v rámci riadnych opravných prostriedkov a dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku. Medzi dôvody dovolania okrem iných patrí okolnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom (§ 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.). Patrí sem tiež okolnosť, že rozhodnutie

je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku (§ 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.).

Z obsahu trestného spisu pritom senát krajského súdu zistil, že Najvyšší súd SR uznesením, sp. zn. 1 Tdo/62/2013 zo dňa 29. januára 2014 podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie odsúdeného [REDAKOVANÉ] odmietol.

Len pre úplnosť k tomu senát krajského súdu uvádza, že Najvyšší súd SR sa dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. (nezákonnosť dôkazov) v tomto konaní nezaoberal, pretože nebol uplatnený zákonným dôvodom.

Taktiež z listu Ministerstva spravodlivosti SR č. 46307/2013-61ID/661 zo dňa 09. októbra 2014 nevyplýva, ako sa mylne domnieva odsúdený, že by odsúdenému bol doporučený ďalší postup v rámci obnovy konania. V tomto liste je len všeobecne uvedené, že Trestný poriadok pozná ešte aj tento mimoriadny opravný prostriedok, pričom je tu odcitovane doslovné znenie § 394 ods. 1 Tr. por. upravujúce podmienky obnovy konania.

Ďalej k námietke odsúdeného v tom, že pri povoľovaní obnovy konania v iných trestných veciach, kde pôvodne bola použitá „asperačná zásada“ taktiež neišlo o novú skutočnosť, uvádza senát krajského súdu nasledovné. Nález Ústavného súdu SR, že právny predpis, jeho časť alebo niektoré ustanovenie nie je v súlade s Ústavou nemôže byť „novou skutočnosťou skôr neznámou“ v zmysle § 394 ods. 1 Tr. por. Takýto nález je však dôvodom obnovy konania „zo zákona“, t. j. na základe § 41b ods. 1 zák. č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu SR, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (Zhodne Stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR č. Tpj 44/2013 zo dňa 26.11.2013).

Z vyššie uvedeného pritom vyplýva, že v prípade odsúdeného [REDAKOVANÉ] nejde o návrh na povolenie obnovy z dôvodu nálezu Ústavného súdu SR.

Úplne na záver, senát odvolacieho súdu inak prisvedčuje názoru odsúdeného a jeho obhajcu, že v rámci ústavného rámca platného v SR sa má zabezpečovať „predvídateľnosť práva“ a občania majú právo očakávať, že v súdnom konaní súdy, v rovnakých prípadoch rozhodnú v zásade rovnako. Zákonodarca však obnovu konania ako mimoriadny opravný prostriedok, z pohľadu podmienok uvedených v § 394 ods. 1 Tr. por. nekoncepoval tak, aby sa dosiahla vo vyššie uvedenom smere náprava právoplatných súdnych rozhodnutí

v trestných veciach. Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy SR štátne orgány, teda aj súdy môžu konať iba na základe ústavy v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanovuje zákon.

Z takto rozvedených dôvodov krajský súd sťažnosť odsúdeného [REDAKOVANÉ] zamietol, pretože nie je dôvodná.»

Podľa zistenia ústavného súdu sa krajský súd argumentáciou sťažovateľa predloženou v jeho sťažnosti v uznesení z 11. marca 2015 zaoberal a riadne sa s ňou vo svojom rozhodnutí vysporiadal, keď poukázal na účel obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku, ktorým je náprava právoplatných rozhodnutí, ktoré sú v rozpore so skutkovým stavom veci, resp. náprava skutkových väd rozhodnutí, a nie právnych. Argumentácia sťažovateľa predložená v uvedenom konaní bola pritom založená na namietanom nesprávnom právnom posúdení veci (správnosť použitia právnej kvalifikácie skutku, nezákonnosť dôkazov použitých v predmetnom konaní), a preto podľa názoru ústavného súdu krajský súd v uznesení z 11. marca 2015 správne uzavrel, že v predmetnom konaní, t. j. v konaní o návrhu na obnovu konania ju nemožno považovať za právne relevantnú, t. j. takú, ktorá by bola spôsobilá v rámci tohto konania vyvolať nápravu napadnutého právoplatného rozhodnutia.

Z uvedeného je zrejmé, že ústavný súd nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup krajského súdu v predmetnej veci, ktorý by nemal oporu v zákone, a preto uznesenie z 11. marca 2015 nepovažoval za zjavne neodôvodnené a ani za arbitrárne, t. j. z ústavného hľadiska neudržateľné a neakceptovateľné. Skutočnosť, že krajský súd sa s dôvodmi sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu z 5. novembra 2014 nestotožnil, podľa ústavného súdu nemôže viesť k záveru o porušení ním označených práv v predmetnom konaní.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. júna 2015